

20/2011

Personeelsblad van en voor alle medewerkers van de ASKO

EIGEN Wijzer

Engels op de basisschool
Kinderen ontdekken 'Geloof in de buurt'
Altijd potloden kwijt in de klas?
De ASKO en de Universitaire Pabo

ASKO

AMSTERDAMSE STICHTINGEN VOOR KATHOLIEK ONDERWIJS

En verder: ASKO-collega's
beklimmen Alpe d'Huez

Do you speak English?

De leerlingen van De Archipel op IJburg leren Engels, van groep 1 tot en met groep 8.

Zodra de leerkrachten in de klas hun hoge hoed opzetten, is het Engels wat de klok slaat. Leerlingen vinden het spannend en ook voor de leerkrachten is het nieuw. Ze gingen ervoor op studiereis naar Canterbury.

TEKST: ELS MEIJERS / FOTO'S: REMKO SCHEEPENS

Dentist. Dat is een lastig Engels woord, vindt Jalicya uit groep 4/5. Want wat is nou weer *dent*? Bij de meeste andere beroepen die ze met Engels hebben geleerd, kon ze het Nederlandse equivalent wel afleiden. Een *doctor* is natuurlijk een dokter. En een *fireman*, dat heeft te maken met *fire* en dat is vuur. Dus dat is dan een brandweerman. Ja, Engels is leuk. Zodra juf Kelly in de klas haar hoge hoed met de Engelse vlag erop opzet, spreekt en verstaat ze geen Nederlands meer, ze spreekt dan alleen

nog Engels. Geen vakantie-Engels, maar *classroom English*, geleerd in Canterbury. Met haar hoed op geeft ze een half uur lang les in het Engels. Kelly Koning: "De leerlingen zijn nieuwsgierig en willen graag begrijp-

gevoeligheid ligt vóór het zevende jaar. De Archipel maakt daar gebruik van door er al in groep 1 mee te beginnen. De leerlingen van de groepen 1 tot en met 4 leren de taal vooral spelenderwijs. Het gaat dan

Voor hun zevende jaar leren kinderen sneller en beter een vreemde taal dan in de jaren erna

pen wat je zegt. Ze vinden het interessant om een vreemde taal te spreken. Soms brabbelen ze maar wat. Dan spreken ze met veel bravoure Nederlands met een Engels accent."

Spelletjes in het Engels

In januari van dit jaar startte De Archipel met het geven van Engelse les aan leerlingen van groep 1 tot en met 8. Scholen op IJburg hebben een profiel gekozen: een onderdeel uit het curriculum waaraan zij extra aandacht willen besteden. De Archipel, die OntwikkelingsGericht Onderwijs geeft, koos samen met de ouders voor Engels. Kelly: "Engels is een belangrijke taal. In de wereld en ook in het onderwijs. Als je goed Engels verstaat en begrijpt, heb je een voorsprong als je op de middelbare school komt, waar de Engelse lessen een stuk pittiger zijn." Basisschoolleerlingen leren doorgaans pas Engels in groep 7 en 8. Dat is zonde, want de meeste taal-

vooral om woorden leren. Tellen in het Engels, de dagen van de week, dieren en kleuren hebben ze vaak al snel onder de knie.

Engelse schrijffles

"We doen veel spelletjes in het Engels en zingen liedjes in het Engels", vertelt Kimberly van Gemonden, leerkracht van groep 3. "Dat doen we met een dansje of bewegingen erbij. Hiermee kun je bij jonge kinderen veel nieuwe woorden aanleren. Soms lees ik een boek nog een keer voor, maar dan in het Engels. Of we kijken naar 'Engels met Raaf' op School-TV. Je merkt dat kinderen de Engelse lessen boeiend vinden, hun aandacht verslapt nauwelijks. In de onderbouw geven we vier keer in de week een kwartier Engels." Er zijn ook basisvakken die zich ervoor lenen om in het Engels gegeven te worden: twee vliegen in één klap. "In groep 3 kun je prima de schrijffles in het Engels geven", zegt

Engels in groep 3

Engels is vooral handig op vakantie, legt Morris (6) uit. "Maar soms raak ik een beetje in de war met Frans. Dan zeg ik *oui* in plaats van *yes*. Ik vind Engelse les op school leuk, maar de les duurt soms wel wat lang. Dan wil ik ook wel weer eens Nederlands horen, want ik ken nog lang niet alle Engelse woorden. Soms begrijp ik echt niet wat de juf zegt." Nikki (6): "Maar hoe vaker we Engels leren, hoe makkelijker het wordt. Vandaag heeft juf een Nederlands verhaaltje voorgelezen in het Engels. Over een beer die *sad* was. En die gingen wij dan weer *happy* maken door een Engels liedje voor hem te zingen, met bewegingen erbij. *Hand* is hand. Makkelijk toch?"

Ook voor leerkrachten is het wennen in een les geen woord Nederlands te spreken. Kinderen van De Archipel leren de taal door alleen Engels te horen en te praten.

Kimberly. "Terwijl je op het bord laat zien hoe je een letter schrijft, licht je dit in het Engels toe. Je merkt dat kinderen elkaar dan ook helpen. Als een leerling een woord niet kent, vertaalt een ander het voor hem. Samen komen ze er dan uit." Vooral leerlingen in de groepen 3, 4 en 5 vinden het spannend om Engels te leren. Ze zijn niet meer zo onbevangen als jongere leerlingen. En ze voelen zich soms onzeker over hun woordenkennis en uitspraak, omdat die nog niet zo ontwikkeld zijn als bij oudere leerlingen. Kelly: "Het is belangrijk dat ze zich zeker voelen en het gewoon doen. Ze hoeven in de klas niet bang te zijn om fouten te maken."

Classroom English

In de voorjaarsvakantie zijn Kelly, Kimberly en vijf collega's een week op studiereis geweest naar het Britse Canterbury om daar te werken aan hun Engels, maar vooral om te

leren hoe je werkt in het Engels. In de meivakantie zijn drie andere collega's geweest. Hoe groot je vocabulaire ook is en hoe goed je grammatica: instructies en feedback geven in het Engels, een leerling tot de orde roepen, de aandacht van de groep vasthouden en andere didactische vaardigheden gaan in het Engels niet meteen even vloeiend. Ook hebben de leerkrachten gewerkt aan hun eigen Engelse spreekvaardigheid en is het specifieke classroom English geleerd, waarmee ze de kinderen steeds op dezelfde wijze aanspreken in de klas. Om de leerkrachten nog meer te inspireren, nodigde de school vervolgens een native speaker met veel onderwijservaring uit om in alle groepen een proefles te komen geven. Ries Mentink, met Nederlandse roots maar al sinds zijn negentiende woonachtig en werkzaam in Engelstalige landen over de hele wereld, liet zien hoe je kinderen in het Engels kunt boeien.

Engels in groep 4/5

Diamond. Dit is het mooiste Engelse woord dat Sacha (7) in de les heeft geleerd. En tree, ook mooi. "Dat klinkt gewoon heel speciaal, een beetje rustgevend. Net als bird. Soms vraag ik me af hoe ze aan al die Engelse woorden zijn gekomen." Jalicya (8) houdt van Engels. Ze leest graag boeken met Engelse woorden. En 'Engels met Raaf' is een van haar favoriete School TV-programma's. "Het is handig om Engels te kunnen spreken, want dat doen ze in heel veel landen." Kunnen de meiden zich verstaanbaar maken als ze op straat een Engels leeftijdsgenootje zouden tegenkomen? Jalicya denkt van wel. "De dingen die je niet weet, kun je met gebaren doen." Sacha: "Maar het wordt wel lastig als je wilt weten welke afslag je moet nemen om bij het theater te komen."

"Wat voor de leerkrachten vooral wennen was, is geen woord Nederlands te spreken", vertelt Ries. "Als het lastig is om iets over te brengen in de groep of er staat ineens een

doen. Dat kan ik natuurlijk wel observeren. En als je in het Engels vraagt of iedereen met een blauwe broek wil opstaan, zie je in een paar tellen of iedereen begrijpt wat je bedoelt."

"Woordjes stampen heeft geen zin. Ze blijven beter hangen als je speels nieuwe woorden blijft herhalen, steeds weer in een andere zin of context"

leerling naast je die er echt helemaal niets van begrijpt, is het verleidelijk om weer terug te schakelen naar het Nederlands. Maar dat is dan dus niet te bedoeling. Juist door fulltime Engels te horen en te spreken, leer je de taal het best. Ook alledaagse instructies als 'jongens, één tegelijk graag' en 'en nu allemaal even goed opletten' moeten in het Engels. Wat ik ook in de proefles heb laten zien, is de kracht van herhaling bij het leren van nieuwe woorden. Woordjes 'stampen' heeft geen enkele zin, maar door speels nieuwe woorden te blijven herhalen, telkens weer in een andere zin of context, blijft de lesstof veel beter hangen."

Blaue broek

In de onderbouw ligt de nadruk op het opbouwen van een Engelse woordenschat, zoals leerlingen ook de Nederlandse taal leren: door veel te oefenen en plaatjes te laten zien. Vooral de leerkracht is aan het woord, de leerlingen luisteren en herhalen in koor. In de bovenbouw gaat het Engels leren veel interactiever: de leerkracht laat de leerlingen gesprekjes voeren met elkaar in het Engels. Ries: "In de proefles in groep 8 heb ik bijvoorbeeld het thema beroepen ingeleid. Daarna gingen de leerlingen er met elkaar over verder praten, gewoon in het Engels. 'And what for work does your father?' De bovenbouw- en onderbouwleerlingen hadden in de proeflessen met elkaar gemeen dat ze allemaal even enthousiast waren en even actief meededen." De leerlingen worden niet beoordeeld op hun vaardigheden Engels. Kimberly: "Vooral bij de jongste leerlingen zijn hun vorderingen lastig te meten. Maar bij hen gaat het ook nog niet echt om resultaat; vooral om plezier in Engels leren en actief mee-

den, om elke dag weer een moment te pakken waarop je het Engels erin kunt brengen. Hierover wisselen we dan in het team ervaringen uit. Ook geslaagde werkvormen delen we met elkaar. Zo vinden we steeds beter onze weg in het geven van Engels." En zo zullen de leerlingen na acht jaar basisonderwijs bij De Archipel de Engelse taal goed genoeg beheersen om te kunnen doorleren voor de *dentist*, *doctor of fireman* die ze graag willen worden. ■

"Het is handig om Engels te kunnen spreken, want dat doen ze in heel veel landen," zegt Jalicya (leerling van De Archipel).

